

Åtgärder när verksamhet inte är godkänd eller registrerad

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Livsmedelslagstiftningen gäller även då verksamhet bedrivs vid livsmedelsanläggningar som varken godkänts eller registrerats trots att de enligt reglerna ska vara det. Här får du veta vad som gäller.

Vilken myndighet utför kontrollen?

Kravet på att alla livsmedelsföretag ska godkännas eller registreras är en grundläggande regel i livsmedelslagstiftningen. På så sätt säkerställs att myndigheten får kännedom om verksamheter och kan bedriva kontroll.

Det är lämpligt att den myndighet som upptäcker eller misstänker att en anläggning bedriver livsmedelsverksamhet som är okänd eller oklar också är den myndighet som gör de kontroller som behövs för att se vilken typ av verksamhet det är som bedrivs.

Kontrollerna och den bedömning som myndigheten gör kring vilken myndighet det är som är behörig myndighet ska dokumenteras genom en kontrollrapport. Är en annan myndighet behörig myndighet ska kontrollrapporten skickas till denna myndighet. Den behöriga myndigheten fortsätter sedan att handlägga ärendet och kan besluta om eventuella sanktionsavgifter, åtalsanmälan och förbud.

Det kan i vissa fall vara lämpligt att koordinera denna form av kontrollinsats om man misstänker att andra myndigheter kan vara behöriga att vidta åtgärder, till exempel för länsstyrelsen för primärproduktion och djurskydd.

Om det är personer/företag som säljer via distans, till exempel via sociala medier, och det inte finns misstanke eller vetskap om att verksamheten är belägen inom myndighetens område, så bör kontrollmyndigheten kontakta Livsmedelsverket (e-handel@slv.se).

Vilken myndighet har ansvaret?

Hantera anläggningar som inte är godkända eller registrerade

När en kontrollmyndighet klargjort att livsmedelsverksamhet bedrivs vid en anläggning som saknar godkännande eller registrering, bör myndigheten informera företagaren om att verksamheten som bedrivs endast får ske vid en godkänd eller registrerad anläggning och att denna behöver göra en ansökan om godkännande till Livsmedelsverket eller en anmälan om registrering till rätt myndighet.

Förbud

Om den behöriga myndigheten bedömer att det finns risk för att företagaren inte genast upphör med verksamheten bör myndigheten förbjuda verksamheten.

Det är inte ovanligt att verksamheter som bedrivs i anläggningar som saknar godkännande eller registrering också har andra brister, till exempel i lokalerna eller i hanteringen. För anläggningar som kräver godkännande är det lämpligt att myndigheten i första hand ingriper genom att förbjuda verksamheten med hänvisning till att inget godkännande finns. De andra bristerna kan sedan hanteras inom ramen för godkännandeprocessen.

Administrativa åtgärder

Sanktionsavgift

När någon påbörjar en verksamhet i ett livsmedelsföretag utan att göra en anmälan om registrering av anläggningen till den behöriga myndigheten ska myndigheten besluta om sanktionsavgift.

Sanktionsavgifter

Åtalsanmälan

Om en verksamhet som kräver godkännande har bedrivits utan godkännande bör utgångspunkten vara att myndigheten gör en åtalsanmälan.

Det finns inget hinder mot att i åtalsanmälan även ta med annat som kan föranleda straffansvar, till exempel brister i hygien, särskilt om de varit så grova att livsmedel som inte är säkra har släppts ut på marknaden.

Åtalsanmälan

Om beslut när anläggningen inte är godkänd eller registrerad

Ett beslut om sanktionsavgift eller förbud klargör för företaget att myndigheten bedömer att kriterierna för livsmedelsföretag är uppfyllda, det vill säga att livsmedelsverksamheten som bedrivs har en kontinuitet och organisation som gör att den borde vara registrerad eller godkänd. Det är ett ställningstagande som företaget kan välja att ifrågasätta genom att överklaga beslutet.

Innan beslut om sanktionsavgift, förbud och/eller åtalsanmälan fattas är det viktigt att dokumentera vilka underlag man har gjort bedömningen att verksamhetens anläggningar omfattas av krav på registrering eller godkännande. Det kan till exempel röra sig om hur mycket livsmedel som hanteras, vilken typ av hantering det gäller, hur länge eller vid hur många tillfällen verksamheten har bedrivits och hur man vet det.

Det är också viktigt att så långt som möjligt reda ut vem eller vilka som står för verksamheten. Det är mot de fysiska eller juridiska personerna som bedöms vara livsmedelsföretagare som eventuella beslut ska riktas. Det finns inget hinder mot att rikta ett beslut om förbud mot flera fysiska personer samtidigt. Om förhållandena är oklara och/eller det finns påståenden om att någon anser sig inte vara ansvarig ska det i beslutet särskilt motiveras varför man riktar sig till vissa personer.

Senast uppdaterad 5 februari 2025 Ansvarig grupp ROR_LLK